

گزارش

فعالیت‌های دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی

خانه کتاب و ادبیات ایران

(تیر تا مهر ۱۳۹۹)

فهرست

۳	 مقدمه
۴	 آغاز روند سیزدهمین دوره جایزه جلال آل احمد
۴	 پایگاه‌های مجازی
۴	 پایگاه نقد شعر
۵	 پایگاه نقد داستان
۵	 دانشنامه مجازی ویکی ادبیات
۵	 انجمن‌های ادبی
۶	 نشست‌های ادبی
۶	 نشست هم‌زمان همدل (به مناسبت روز شعر و ادب فارسی)
۸	 سلسله‌نشست‌های نشانه
۹	 سایر برنامه‌ها

مقدمه

دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی ایران موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران در سال ۱۳۹۹ با آغاز روند اجرایی مسئله ادغام موسسات زیرنظر کارگروه منصوب شده از سوی معاونت محترم امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بخش عمده‌ای از تلاش‌های اجرایی خود از اواخر سال ۹۸ و نیمه نخست سال جاری را متوجه تحقق این مهم کرده است. از جمله مهم‌ترین اقدامات این دفتر می‌توان به موارد ذیل اشاره داشت:

- همکاری و همراهی در تدوین اساسنامه موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران
- مهیاسازی مقدمات اجرایی ادغام و جابجایی و تثبیت برخی نیروها در ساختار جدید به منظور تحقق واقعی ادغام
- پیگیری و انجام تصمیمات کارگروه ساماندهی در حوزه ادبیات

با این وجود بعد از اتمام فرآیندها (در تیرماه) و قرار گرفتن دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی در ساختار خانه کتاب و ادبیات ایران فعالیت‌های آن مانند سابق دنبال شد، به عبارتی در بازه زمانی تیر تا اوایل مهر ۱۳۹۹ سایر فعالیت‌های موظفی این دفتر مانند پیگیری روند برگزاری جشنواره‌ها و جوایز ادبی (جایزه ادبیات داستانی جلال آل احمد، جشنواره بین‌المللی شعر فجر و...)، پایگاه‌های نقد شعر و نقد داستان، ویکی‌ادبیات، امور انجمن‌های ادبی و دیگر امور جاری حوزه ادبیات خلاقه روند معمول خود را طی کرده‌اند.

در ادامه به برخی از فعالیت‌های دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران از تیر تا مهر سال ۱۳۹۹ اشاره می‌شود.

آغاز روند سیزدهمین دوره جایزه جلال آل احمد

از مهم‌ترین برنامه‌های موظفی دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی برگزاری جوایز ملی ادبی است؛ یکی از مهم‌ترین این جوایز، جایزه جلال آل احمد (ویژه ادبیات داستانی) است. در دوازده دوره برگزاری این جایزه، روند اجرایی در ابتدای هر سال آغاز می‌شده است، در سال جدید نیز به‌رغم همزمانی با دوره ادغام و همه‌گیری ویروس کرونا و وقفه‌های کاری ناخواسته، تلاش این دفتر بر آن بود تا خللی در آغاز روند سیزدهمین جایزه جلال آل احمد پیش نیاید. جدول آمار تجمیعی آثار رسیده به دبیرخانه سیزدهمین جایزه جلال آل احمد تا قبل از انتشار عمومی فراخوان:

جدول آمار تجمیعی آثار دبیرخانه سیزدهمین جایزه جلال آل احمد

(قبل از انتشار عمومی فراخوان)

(میانگین تیرماه تا اول مهر ۱۳۹۹)

نقد ادبی	مستندنگاری	مجموعه داستان	رمان
۶۴	۳۷۷	۲۸۱	۶۲۳

پایگاه‌های مجازی

- فعالیت‌های پایگاه‌های مجازی دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی، مانند پایگاه نقد شعر، پایگاه نقد داستان و ویکی‌ادبیات نیز مانند گذشته در حال انجام است که در جدول زیر آمار تیر تا مهر ۱۳۹۹ آمده است.

پایگاه نقد شعر

پایگاه تخصصی نقد شعر با هدف خدمت‌رسانی به تمام اهالی شعر فارسی زبان در سطح بین‌المللی ایجاد شده است. تمامی شاعران می‌توانند بدون هیچ هزینه‌ای در نخستین پایگاه نقد شعر عضو شوند و اشعار خود را در محک نقد قرار دهند. در این پایگاه بیش از ۲۵ منتقد جدی حوزه شعر مانند محمدجواد آسمان، علی رضا احرامیان پور، روح‌الله احمدی، ابراهیم اسماعیلی اراضی، ارمغان بهداروند، زهیر توکلی، حمیدرضا شکارسری، غلامرضا طریقی، احمد امیرخلیلی، مرتضی کارد، لیلا کردبچه، فریبا یوسفی و... به نقد اشعار کاربران و ادب جویان از سراسر جهان می‌پردازند.

پایگاه نقد شعر

(میانگین تیرماه تا اول مهر ۱۳۹۹)

تعداد شعر رسیده برای پایگاه نقد شعر	تعداد شعر نقد شده	کاربر اضافه شده
۸۴۴	۷۵۰	۲۵۲

پایگاه نقد داستان

پایگاه تخصصی نقد داستان نیز هم‌چون پایگاه نقد شعر با هدف خدمت‌رسانی به تمام نویسندگان جوان و فارسی‌زبان در هر کجای ایران و جهان ایجاد شده است. تمامی نویسندگان می‌توانند بدون هیچ هزینه‌ای در نخستین پایگاه نقد داستان عضو شوند و داستان‌های خود را در محک نقد قرار دهند. این پایگاه هدف آموزشی دارد و داستان‌های ارسالی و نقد آنها برای تمام کاربران قابل مشاهده است. محمد جواد جزینی، نازنین جودت، هادی خورشاهیان، احسان رضایی، سارا عرفانی، الهام فلاح آناهیتا آروان و محمدرضا شرفی‌خوشان از جمله منتقدان این پایگاه هستند.

پایگاه نقد داستان

(میانگین تیرماه تا اول مهر ۱۳۹۹)

تعداد داستان رسیده برای پایگاه نقد داستان	تعداد داستان نقد شده	کاربر اضافه شده
۵۸۲	۴۲۸	۱۸۱

دانشنامه مجازی ویکی ادبیات

در خصوص دانشنامه مجازی ویکی ادبیات باید اشاره کرد که برای دوره جدید و به منظور ترویج زبان فارسی و معرفی مفاخر معاصر زبان و ادبیات فارسی در فضای مجازی و برخط، افزون بر سیاست‌گذاری در تولید محتوا با توجه به تغییر ساختار دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی بخشی از مدخل‌ها نیز بازبینی و تکمیل شده و در حال حاضر نیز این فعالیت‌ها در حال انجام است:

- ترجمه ۲۰۰ مدخل تولیدشده به زبان انگلیسی در حال انجام
- برگردان مدخل‌ها به زبان اردو در مرحله عقد قرارداد با مترجم
- برگردان مدخل‌ها به زبان سیریلیک (برای فارسی‌زبانان تاجیکستان و تاجیکان ازبکستان) در حال مذاکره با مترجم

جدول ویکی ادبیات

(میانگین تیرماه تا اول مهر ۱۳۹۹)

مدخل نویسنده آموزش دیده	کاربران فعال	مدخل‌های جدید
۱۴۸	۲۸	۲۱

انجمن‌های ادبی

با توجه به شیوع ویروس کرونا و ممکن نبودن برگزاری نشست‌های ادبی در حوزه شعر و داستان، عمده فعالیت‌های دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی خانه کتاب و ادبیات در بازه زمانی تیر تا مهر ۱۳۹۹ به رفع مشکلات پرونده‌های انجمن‌های ادبی و تکمیل درخواست‌های انجمن‌های بدون شناسه سپری شد.

جدول انجمن‌های ادبی

(میانگین تیرماه تا اول مهر ۱۳۹۹)

انجمن‌های ثبت‌نام کرده	انجمن‌های در حال بررسی
59	۱۵

نشست‌های ادبی

یکی از مهم‌ترین اقدامات دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی برگزاری نشست‌های تقویمی است و در بازه زمانی تیر تا مهر ۱۳۹۹ به دلیل محدودیت‌های ناشی از گسترش ویروس کرونا برگزاری این نشست‌ها نسبت به دوره مشابه محدودتر برگزار شد. اغلب برنامه‌های موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران به صورت آنلاین برای بهره‌برداری عموم پخش می‌شود با این همه دو برنامه عمده دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی در سه‌ماهه دوم سال ۱۳۹۹ در زیر اشاره می‌شود.

جدول نشست‌های ادبی

نیمه نخست سال ۱۳۹۹

عنوان نشست‌ها	تعداد
نشست همزبانان همدل	۱
سلسله نشست‌های نشانه	۷ (تا مهر ۱۳۹۹)
نشست‌های مجازی (با محوریت روز زبان فارسی و هفته دفاع مقدس)	۴

نشست همزبانان همدل (به مناسبت روز شعر و ادب فارسی)

موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران به مناسبت روز «شعر و ادب فارسی» محفل شعرخوانی با حضور شاعران فارسی زبان ایرانی و غیرایرانی برگزار کردند.

در این برنامه که روز ۲۶ شهریور ۱۳۹۹ در محل دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی برگزار شد جمعی از شاعران نام‌دار ایرانی و شاعران فارسی‌زبان غیرایرانی به مناسبت روز «شعر و ادب فارسی» شعرخوانی کردند. در این محفل دکتر ایوب دهقانکار مدیرعامل موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران و جمعی از شاعران فارسی‌زبان ایرانی و غیرایرانی حضور داشتند.

از برنامه‌های این محفل، قرائت پیام‌های دکتر محسن جوادی، معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و اقبال صلاح‌الدین، نوه علامه محمد اقبال لاهوری و رئیس موسسه ادبی دبستان اقبال پاکستان بود.

در این برنامه، شاعران فارسی‌زبان غیرایرانی همچون محمد سرور رجایی از افغانستان، سیدسمیر علی جعفری از پاکستان، احمد شهریار از پاکستان، عباس ثاقب از پاکستان، محمد ابراهیم نوری از پاکستان، سید ساجد رضوی از هند، سیدضیغم عباس نقوی از هند و زین‌العابدین خویی از پاکستان شعرخوانی کردند.

محمد علی بهمنی، علی داوودی، رضا اسماعیلی، سید اکبر میر جعفری، دکتر اسماعیل امینی و غلامرضا طریقی از جمله شاعران فارسی‌زبان ایرانی هستند که در این برنامه شعر خواندند.

این رویداد با همکاری دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران و انجمن ادبی اقبال لاهوری به دبیری سیداحمد حسینی؛ شاعر پاکستانی (متخلص به احمد شهریار) برگزار شد.

پوستر نشست همزبانان همدل

ایوب دهقان کار پیام معاون محترم امور فرهنگی و ارشاد اسلامی را قرائت کرد

نشست همزبانان همدل، شهریور ۱۳۹۹

سلسله نشست‌های نشانه

در آستانه چهلیمین سال گرامی داشت دفاع مقدس نشست‌های تخصصی ادبیات با عنوان سلسله نشست‌های نشانه (ادبیات داستانی در آینه چهل سالگی آغاز دفاع مقدس در دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی برگزار شد. در این نشست‌ها نویسندگان حوزه‌های مختلف دفاع مقدس در قالب میزگردهایی به بررسی ادبیات داستانی دفاع مقدس پرداختند. این نشست‌ها به مناسبت هفته دفاع مقدس و با حضور نویسندگانی چون رضا امیرخانی، علی اصغر عزتی‌پاک، قاسمعلی فراست، حمید محمدی محمدی و... با دبیری احسان رضایی (سردبیر دانشنامه آنلاین ویکی‌ادبیات و شه‌یار عباسی مدیر گروه داستان دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران برگزار شد.

نشست‌های تخصصی نشانه

سایر برنامه‌ها

- پیشنهاد بازنگری و تجمیع اساسنامه جامع جوایز و جشنواره‌های سالیانه ادبی جمهوری اسلامی ایران در آستانه قرن جدید شمس و گام دوم انقلاب اسلامی و نظر به اینکه برگزاری جشنواره‌ها و اهدای جوایز تأثیری جدی در ارتقای کمی و کیفی فعالیت‌های ادبی و هنری دارند و با توجه به ضرورت ساماندهی متمرکز جوایز و جشنواره‌های ادبی در کشور و نیاز به دستاوردهای نو و هم‌پا با تحولات دنیای بی‌پایان مجازی در عرصه ادبیات خلاقه، طرح بازنگری تجمیع اساسنامه‌های اهدای جوایز و جشنواره‌های ادبی جمهوری اسلامی ایران در عرصه ادبیات فارسی گریزناپذیر است. نسخه پیشنهادی این اقدام توسط دفتر گسترش شعر و ادبیات خانه کتاب و ادبیات ایران بعد از تدوین نهایی در تابستان سال ۱۳۹۹ با هم‌فکری متخصصان خبرگان حوزه ادبیات، تقدیم مدیرعامل محترم موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران خواهد شد.

- طراحی و ایجاد شبکه مجازی اهالی ادبیات

یکی دیگر از برنامه‌های اصلی دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی در اواخر تابستان ۱۳۹۹ «طراحی و ایجاد شبکه مجازی اهالی ادبیات» بوده است. برای این منظور دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی طرحی را تدوین نموده و پیشنهاد کرده است تا بر مبنای آن، شبکه‌ای راه‌اندازی شود و اهالی ادبیات از نویسندگان و شاعران شاخص و صاحب‌نام در آنجا حضور داشته باشند.

در سامانه یادشده امکاناتی چون تالار گفت‌وگو و فضای معرفی کتاب وجود خواهد داشت. همچنین پایگاه‌های نقد شعر و نقد داستان و ویکی‌ادبیات نیز در این سامانه قابل دسترسی خواهد بود و کاربر از طریق حساب کاربری خود می‌تواند به محض وارد شدن به این نرم‌افزار به تمامی این امکانات دسترسی پیدا کند.

از برنامه‌های دیگری که در سه ماهه دوم سال جاری توسط دفتر گسترش شعر و ادبیات داستانی انجام بوده به این موارد می‌توان اشاره کرد:

- آغاز تولید پادکست و کلیپ شعرخوانی عاشورایی توسط جمعی از شاعران سرشناس کشور برای انتشار در فضای مجازی و برخط.
- شروع روند برگزاری دوره‌های آموزش مجازی و برخط برای شش ماهه دوم سال در حوزه‌های رمان، داستان کوتاه، شعر کلاسیک و نو؛ برآورد اولیه هزینه این دوره‌ها تقدیم مدیرعامل محترم موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران شده است و طرح چگونگی اجرایی کردن دوره‌ها به صورت مجازی نیز در دست تدوین است.